

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“31” _____ 2026 р.

ФОРМОУТВОРЕННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура і мистецтво
Спеціальність	В2 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Семестр викладання	III, IV, V, VI

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

Ст.викладач кафедри дизайну

Галина КУХАР

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	halyna.kukhar@ukd.edu.ua
Номер аудиторії кафедри	кафедра дизайну, ауд. 509
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/galina-kukhar
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3673 (II курс)
	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3674 (III курс)

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Формоутворення»

Навчальна дисципліна «Формоутворення» належить до групи обов'язкових дисциплін, забезпечує підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності і спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного та образного мислення через дослідження закономірностей виникнення, розвитку, трансформації та функціонування форми в дизайні.

Мета навчальної дисципліни «Формоутворення» – формування у здобувачів дизайнерського мислення через дослідження закономірностей формоутворення, опанування методів пошуку, трансформації та матеріалізації форми й розвиток здатності застосовувати їх у різних сферах дизайн-діяльності.

Основні **завдання**, які стоять перед авторами навчального курсу базується на дослідженні структури, властивостей та засобів формоутворення, взаємозв'язку форми, змісту, функції, матеріалу, простору та середовища. Особлива увага приділяється макетуванню та моделюванню як інструментам пошуку, дослідження, перевірки й матеріалізації дизайнерської ідеї, а не лише як способам виготовлення готового об'єкта.

Курс передбачає опанування методів аналізу, формалізації, стилізації, абстрагування, трансформації та комбінаторики форми, застосування евристичних методів пошуку нових форм, зокрема формстормінгу та серійного варіантного пошуку. Здобувачі досліджують джерела формоутворення – природу, предметне та архітектурне середовище, мистецтво, культуру, технології, матеріали та випадкові структури.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- Принципи формоутворення в графічному дизайні;
- Методи об'ємного ескізування, властивості матеріалів для макетування та моделювання;
- Як визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі;
- Критерії оцінювання об'єкту проєктування, технологічні процеси в контексті проєктного завдання, як формувати художньо-проєктну концепцію.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання;
- Працювати над створенням макету до друку поліграфічного видання з врахуванням технологічних особливостей друку, матеріалу і конструкції об'єкту;
- Формувати технічний паспорт макету до друку з усіма технічними характеристиками і кольороподілом;

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Графічний дизайн» (2026/2027).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СК 2 Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі
СК 4 Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну
СК 8 Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта	ПРН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2, 3		
Семестр	3, 4, 5, 6		
Кількість кредитів ЄКТС	12 (6/6)		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма

	лекції	10/10/10/10	2/2/2/2
	семінари, практичні	32/32/32/32	6/6/10/10
Самостійна робота		48/48/48/48	82/82/78/78
Форма підсумкового контролю	Залік/залік/залік/екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Основи рисунку і живопису	Дизайн-проєктування
Композиція	Дизайн етикетки і упаковки
Кольорознавство	КР

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

ІІІ СЕМЕСТР

Тема 1. Форма як об'єкт дизайнерського мислення (2год.)

Поняття форми. Природна, штучна, рукотворна, цифрова форма. Форма і зміст. Форма і функція. Форма як носій інформації та емоції.

Питання для самостійного вивчення: основи формоутворення (раціональність, тектонічність, структурність, гнучкість, органічність, образність, цілісність).

Тема 2. Морфологія форми (2год.)

Елемент, структура, модуль, частина і ціле. Геометричні та органічні форми. Симетрія, асиметрія, ритм, пропорції, масштаб. Позитивна і негативна форма.

Питання для самостійного вивчення: сучасна проєктна діяльність; застосування законів композиції в формоутворенні.

Тема 3. Засоби формоутворення (2 год.)

Засоби формоутворення: членування; накладання; врізання; нашарування; повторення; трансформація; деформація; масштабування; комбінування. Принципи їх застосування в проєктній діяльності.

Питання для самостійного вивчення: комбінаторне формоутворення; трансформація; просторовість форми; супідрядність.

Тема 4. Простір і об'єм в формоутворюючих процесах(2год.)

Послідовність трансформації форми від площинного зображення до об'ємно-просторової структури. Засоби створення рельєфу та об'єму. Форма і простір. Взаємодія форми з простором. Простір як активний компонент композиції. Внутрішній і зовнішній простір. Співвідношення замкненого та відкритого простору. Поняття просторової оболонки, внутрішнього об'єму та зовнішнього середовища. Принципи створення просторової глибини засобами заглиблення, виступання, нашарування та перепаду рівнів. Маса і порожнеча. Співвідношення матеріальної форми та вільного простору. Світло і тінь у сприйнятті форми.

Питання для самостійного вивчення: просторові композиції; способи трансформації площини в об'єм; взаємодія форми та порожнечі; світлотіньове моделювання форми; роль освітлення у сприйнятті об'ємно-просторових об'єктів.

Тема 5. Макет і модель як інструмент пошуку (2год.)

Види макетів і моделей, їх призначення та роль у дизайн-проєктуванні. Використання макетування для генерації, фіксації та розвитку формотворчої ідеї. Експериментальний характер макетування. Дослідження пропорцій, масштабу, структури, пластики, взаємодії елементів та простору за допомогою

макета. Вибір матеріалів та технік відповідно до поставленого завдання. Послідовність розвитку дизайнерської ідеї. Макет як засіб комунікації.

Питання для самостійного вивчення: швидке прототипування; експериментальні макети; макетування з нетипових матеріалів; цифрове та фізичне моделювання; взаємодія ручного й цифрового способів пошуку форми.

IV СЕМЕСТР

Тема 6. Джерела формоутворення (2 год.)

Поняття джерела формоутворення. Природа як джерело формоутворення. Предметне середовище та артефакти. Мистецтво та культура як джерело форми.

Матеріал і технологія як джерело форми. Середовище та спостереження як джерело формотворчих ідей. Емоційний та асоціативний досвід дизайнера. Технологічні та наукові інновації. Переосмислення джерела форми.

Питання для самостійного вивчення: біонічні принципи формоутворення; культурні та локальні джерела форми; формотворчий потенціал випадкових структур; технологія як чинник формоутворення; методи трансформації природних і предметних форм.

Тема 7. Формалізація та абстрагування (2 год.)

Формалізація як спосіб аналізу та виявлення основних властивостей форми. Аналіз формотворчих ознак об'єкта. Виділення головного та другорядного у формі. Стилзація, спрощення та геометризація форми. Абстрагування та рівні трансформації форми. Збереження образності та впізнаваності у процесі формалізації. Комбінування, деформація та розвиток формалізованих елементів.

Питання для самостійного вивчення: формалізація природних і предметних форм; методи стилзації та геометризації; рівні переходу від конкретної форми до абстрактної; характерна ознака як основа впізнаваності форми; абстрагування у мистецтві та дизайні; трансформація форм у сучасному дизайні.

Тема 8. Формстормінг і методи генерації форми (4 год.)

Формстормінг як метод пошуку та генерації нових форм. Принципи вільного формотворчого пошуку. Спостереження та фіксація форм у природному і предметному середовищі. Метод асоціацій та аналогій у формоутворенні. Трансформація, комбінування, деформація та варіативність форми. Серійність ітерацій як інструмент пошуку. Випадковість і контроль у процесі генерації форми. Відбір та розвиток перспективних формотворчих рішень.

Питання для самостійного вивчення: методи генерації нових форм; формстормінг у сучасному дизайні; метод аналогій та асоціацій; морфологічний аналіз як інструмент пошуку; принцип «100 варіантів»; використання випадковості у творчому процесі; розвиток випадково знайденої форми в авторське рішення.

Тема 9. Форма як знак та образ (2 год.)

Поняття форми як носія інформації та засобу візуальної комунікації. Взаємозв'язок форми, знака, символу та образу. Знак як узагальнена форма та засіб передачі інформації. Образність форми та її асоціативне сприйняття. Вплив культурного, соціального та контекстуального середовища на інтерпретацію форми. Символічні та метафоричні властивості форми. Формування впізнаваного образу засобами пластики, силуету, пропорцій, ритму та композиції.

Питання для самостійного вивчення: форма як засіб візуальної комунікації; відмінність між знаком, символом та образом; асоціативність і метафоричність форми; культурна зумовленість візуальних знаків; символіка геометричних і природних форм; образність форми у графічному, предметному та середовищному дизайні.

V СЕМЕСТР

Тема 10. Тектоніка і матеріал (2год.)

Поняття тектоніки як взаємозв'язку форми, конструкції та матеріалу. Властивості матеріалу як чинник формоутворення. Фізичні, конструктивні та декоративні властивості матеріалів. Відповідність форми властивостям і можливостям матеріалу. Вплив способу обробки та з'єднання матеріалів на характер форми. Фактура, текстура, пластичність, жорсткість, пружність та прозорість як формотворчі засоби. Експеримент з матеріалом як метод пошуку форми. Екологічність та раціональне використання матеріалів у сучасному дизайні.

Питання для самостійного вивчення: тектоніка в предметному та промисловому дизайні; взаємозв'язок матеріалу і конструкції; властивості природних та штучних матеріалів; фактура і текстура як засоби формоутворення; технологічні способи трансформації матеріалів; принципи екологічного формоутворення; повторне використання та вторинна переробка матеріалів у дизайні.

Тема 11. Фактура, текстура та поверхня (2год.)

Поняття фактури, текстури та поверхні у формоутворенні. Візуальні й тактильні властивості поверхні. Природні та штучні фактури. Взаємозв'язок форми, матеріалу та характеру поверхні. Масштаб і ритм фактурних елементів. Контраст і нюанс фактури. Фактура як засіб підсилення образності та виразності форми. Світло і тінь як чинники виявлення поверхні. Принципи створення та трансформації фактури в різних матеріалах.

Питання для самостійного вивчення: природні фактури як джерело формоутворення; способи створення штучних фактур; візуальне та тактильне сприйняття поверхні; масштаб фактури та його вплив на сприйняття форми; фактура в предметному, графічному та середовищному дизайні; сучасні технології створення фактурних поверхонь.

Тема 12. Форма, світло і фотографічне зображення (2год.)

Взаємодія форми та світла у процесі її сприйняття. Світло і тінь як засоби виявлення об'єму, рельєфу, фактури та просторової структури. Вплив напрямку, інтенсивності та характеру освітлення на сприйняття форми. Пластика форми у світловому середовищі. Фотографія як засіб дослідження, фіксації та інтерпретації форми. Ракурс, масштаб, перспектива та композиція фотографічного зображення. Взаємодія реального об'єкта та його фотографічної репрезентації. Експериментальна фотографіка як метод формотворчого пошуку.

Питання для самостійного вивчення: види та характеристики освітлення; світлотінь як засіб моделювання об'єму; вплив ракурсу та перспективи на сприйняття форми; фотографія як інструмент дизайн-дослідження; способи виявлення фактури та пластики форми засобами фотографії; експериментальна фотографія у сучасному дизайні

Тема 13. Форма як засіб візуального нарративу (4 год)

Поняття візуального нарративу та його роль у дизайні. Форма як засіб передачі події, дії, послідовності та емоційного стану. Взаємодія форми, композиції, ритму та простору у створенні візуальної історії. Статична та динамічна форма. Послідовність, трансформація та розвиток форми як способи побудови нарративу. Взаємодія окремих форм у створенні сюжету та образної системи. Символ, метафора та асоціація у формотворенні. Візуальний нарратив у предметному, графічному, середовищному та просторовому дизайні.

Питання для самостійного вивчення: форми візуального нарративу; послідовність і ритм як засоби розповіді; трансформація форми як спосіб передачі дії; статична та динамічна композиція; візуальна метафора у дизайні; сторітелінг засобами форми; приклади візуального нарративу в сучасному дизайні.

VI СЕМЕСТР

Тема 14. Форма і людина (2 год.)

Взаємодія людини та форми. Людина як користувач, спостерігач і учасник формотворчого середовища. Антропометричні та ергономічні принципи у формоутворенні. Масштаб і пропорції форми відносно людини. Зручність, безпека та доступність як чинники формоутворення. Тактильне та візуальне сприйняття форми. Емоційна реакція людини на форму. Врахування потреб, поведінки та способів взаємодії користувача під час створення об'єктів дизайну.

Питання для самостійного вивчення: антропометрія та ергономіка; масштаб людини у предметному та середовищному дизайні; психологічне сприйняття форми; тактильність та сенсорний досвід; принципи універсального та інклюзивного дизайну.

Тема 15. Форма в просторі та середовищі (2 год.)

Поняття просторової форми та її взаємодія з навколишнім середовищем. Співвідношення форми, простору та масштабу. Відкритий і замкнений простір. Внутрішній та зовнішній простір. Маса і порожнеча як засоби організації простору. Взаємодія об'єкта з архітектурним, природним та соціальним

середовищем. Вплив точки огляду, руху людини, світла та тіні на сприйняття просторової форми. Цілісність об'єкта та середовища.

Питання для самостійного вивчення: об'ємно-просторова композиція; взаємодія природного та штучного середовища; масштаб і просторове сприйняття; форма як елемент середовища; тимчасові та постійні просторові об'єкти; сучасні арт-об'єкти та інсталяції у середовищі.

Тема 16. Модуль, серія, система (2 год.)

Поняття модуля у формоутворенні. Модуль як базовий елемент побудови форми. Принципи повторення, ритму, чергування та комбінування модулів. Варіативність і трансформація модульних елементів. Серія як послідовність взаємопов'язаних форм. Формування цілісної системи з окремих елементів. Ієрархія, масштаб та взаємозв'язок елементів системи. Модульність у предметному, графічному, просторовому та середовищному дизайні.

Питання для самостійного вивчення: модульні системи у природі та дизайні; принципи комбінаторики; ритм і метр у побудові форми; серійність у дизайні; модульні конструкції; трансформація одного модуля у систему різноманітних форм.

Тема 17. Динамічна та трансформативна (2 год.)

Поняття динамічної та трансформативної форми. Статична і динамічна рівновага. Візуальні засоби створення відчуття руху. Напрямок, ритм, повтор, масштаб і деформація як чинники динаміки. Трансформація форми як зміна її конфігурації, структури або функції. Складання, розкладання, згинання, обертання, розсування та комбінування як способи трансформації. Тимчасова і постійна трансформація. Взаємозв'язок початкової та трансформованої форми.

Питання для самостійного вивчення: динаміка у двовимірній та тривимірній композиції; кінетичні об'єкти; трансформативний дизайн; складні та розкладні конструкції; форма, що змінюється під впливом людини або середовища; трансформація як спосіб продовження функціонального життя об'єкта.

Тема 18. Форма як система комунікації (2 год.)

Форма як засіб передачі інформації та комунікації. Взаємодія форми, функції та змісту. Візуальні коди та формальні засоби передачі повідомлення. Знак, символ, метафора та образ у формоутворенні. Вплив культурного та соціального контексту на сприйняття форми. Візуальна ієрархія та акцентування. Інформативність і зрозумілість форми. Формування емоційного та асоціативного повідомлення засобами пластики, масштабу, кольору, матеріалу та просторової організації.

Питання для самостійного вивчення: форма як візуальна мова; знакові та символічні системи; культурні коди у дизайні; візуальна метафора; інформативність та емоційність форми; комунікативні функції предметного, графічного та середовищного дизайну.

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

III семестр

Завдання 1. Аналіз формоутворюючих закономірностей у композиції. (2 год.)

Пошук закономірностей то ключових формоутворюючих елементів композиції.

Завдання 2. Макет як інструмент дослідження форми. (2 год.)

Дослідження форми. супідрядності її елементів, вивчення властивостей макетних матеріалів.

Завдання 3. Макет фронтальної композиції. (14 год.)

Створення авторських фронтальної абстрактної кольорової композиції.

Завдання 4. Трансформація площини у форму. (2 год.)

Виконання вправ – трансформація поверхні засобами паперопластики.

Завдання 5. Об'ємна аплікація як спосіб формоутворення (12 год.)

Створення об'ємної заглибленої аплікації за вибраним сюжетом.

IV семестр

Завдання 6. Фотографіка в формоутворенні. (6 год.)

Виконання штучної форми з пластичного матеріалу, фотографування об'єкту і створення фотографічного зображення. Форма – об'єкт – фотографічний образ.

Завдання 7. Формалізація природного або предметного об'єкта. (10 год.)

Робота з формою. Графічна стилізація і формалізація об'єкту. Патерн.

Завдання 8. Форма як графічна система. Проектування етикетки і створення паспорту проєкту. (10 год.)

Створення авторського рішення з однієї формалізованої форми студент створює композицію, графічний елемент, носій.

Завдання 9. Формстормінг. Форма навколо нас (6 год.)

Дослідження питання формстормінгу. Виявлення або створення форм літер у середовищі.

V семестр

Завдання 10. Виконання графічних зображень різними способами і методами. (10 год.)

Робота з текстурами, стилізацією, асоціативним мисленням.

Завдання 11. Тектоніка матеріалу і фактурність зображення. Екологія матеріалів. (12 год.)

Створення об'ємного фактурного абстрактного зображення з картону, паперу, фрагментів пакувань та ін.

Завдання 12. Форма як засіб візуального нарративу (10 год.)

Розповісти історію через трансформацію форми, композиції, масштабу, ритму та послідовності кадрів. Комікс.

VI семестр

Завдання 13. Створення адвент календаря. (18 год.)

Створити візуалізацію ідеї тематичного адвент календаря з врахуванням стилістики та продукту, який буде запаковано в комірках.

Завдання 14. Макет настільної гри (14 год.)

Дослідження важливої теми і створення проєкту настільної карткової дослідницької гри для навчання (вивчення конкретної дисципліни)

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	К-ть год.
		III семестр	
1.	Завдання 1. Аналіз формоутворюючих закономірностей у композиції.	Виявити при допомозі аналізу головні композиційні ознаки об'єктів дизайну: домінанту, ритм, пропорції, масштаб, повтор, контраст, симетрію / асиметрію, взаємодію позитивного й негативного простору, характер руху форми. Презентація	2
2.	Завдання 2. Макет як інструмент дослідження форми	При допомозі підручних засобів вивчити способи макетування та моделювання (пластичний, конструктивний та комбінований)	2
3.	Завдання 3. Макет фронтальної композиції.	Моделювання планів композиції відносно розроблених ескізів, вибір кольорової гами, детальне пропрацювання елементів переднього плану об'єкту формоутворення, текстур, виконання розгорток, макету. Формат – 30x40 см ДВП чи твердий картон на якому розміщено площинне зображення композиції і об'ємний макет.	14
4.	Завдання 4. Трансформація площини у форму	Робота з папером, різцями, креслярським інструментом.	2

5	Завдання 5 Об'ємна аплікація як спосіб формування	Об'ємна аплікація передбачає мінімальне залучення третього виміру розповсюдження композиції головно в двох напрямках, але є рельєф. Етапність: тема, ескізи, кольорова гама, плановість. Формат А3	12
	Всього за семестр		32
Залікове завдання. Створення ахроматичної абстрактної композиції з елементів паперопластики. Формат А4			
		IV семестр	
6	Завдання 6. Фотографіка в формуванні.	Пошук ідей. Виготовити пластилінову модель. Фотографування виліпленої форми, робота з зображення і макетування фотографічного постеру. Друк на форматі А4	6
7	Завдання 7. Формалізація природного або предметного об'єкта.	Стилізувати зображення вибраного об'єкта, формалізувати зображення, зробити його образним і таким, що запам'ятовується. Створити патерн.	10
8	Завдання 8. Форма як графічна система. Проектування етикетки і створення паспорту проекту.	Створити схему-ескіз для подальшого виготовлення макету етикетки. Формат А4. Кількість схем-ескізів – 3-4. Далі робота з попередніми напрацюваннями (завдання 7) і створити паспорт проекту етикетки.	10
9	Завдання 9. Формстормінг. Форма навколо нас	Перший етап даної роботи аналітично-дослідницький – знайти предмети які формою нагадують літери, зробити тематичну підбірку, сфотографувати кожен літеру. На основі проведеної роботи сформулювати презентацію.	6
	Всього за семестр		32
Залікове завдання. Формстормінг. Сто ітерацій. Створити зображення одного і того ж предмета чи явища різними матеріалами, способами, методами (100 варіантів). Напрацювання оформити в презентацію.			
		V семестр	
10	Завдання 10. Виконання графічних зображень різними	Застосовуючи різні способи графіки, асоціативне мислення створити на основі природної форми графічне зображення лінером, фактурний елемент, патерн і	10

	способами і методами.	абстрактну композицію. Ручна подача. Формат А3.	
11	Завдання 11. Тектоніка матеріалу і фактурність зображення. Екологія матеріалів	Створити серію об'ємних зображень при допомозі картону, паперу, лотків від яєць, фрагментів принтованих паковань для виявлення цікавих фактур. Можлива графічна складова, колір. Кількість зображень - Формат А3 (Піднімається питання корисної утилізації.)	12
12	Завдання 12. Форма як засіб візуального нарративу	Застосовуючи відповідний графічний арсенал створити тематичний актуальний комікс на 4-5 кадрів. Формат А3. (може бути присутній регіональний компонент або сучасна історія України)	10
	Всього за семестр		32
Залікове завдання. Трансформація форми: від джерела до авторського об'єкта. На основі напрацювань 10 і 11 завдань створити об'ємний варіант фактурного елемента в кольоровому вирішенні.			
		VI семестр	
13	Завдання 13. Створення дитячого адвент календаря.	На початковому етапі зробити ескізи конструкції адвент календаря, відносно них розробити 24 зображення-символи, спроектувати цілісний продукт, створити паспорт проєкту. Презентація	18
14	Завдання 14. Макет настільної гри	Застосовуючи знання з композиції та формоутворення, створити ескіз дизайн об'єкту із застосуванням лінійних елементів формоутворення. На основі ескізу, ідеї, пошукового скетчингу створити образотворчу основу для подальшої роботи над макетом. Перевірити всі розміри, кольороподіл, деталі і сформувати макет. Презентувати оригінал-макет дизайн об'єкту дитячої настільної гри та роздрукувати паспорт проєкту на форматі А3	14
	Всього за семестр		32
	Всього годин		128
Екзаменаційне завдання. На основі розробленої у 14 завданні концепції адвент-календаря розробити конструктивний макет упаковки-трансформера, яка після використання за основним призначенням набуває нової функції.			

Зміст самостійної роботи здобувачів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	192	320
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	40
Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 1 і 2	10	24
Підготовча дослідницька робота до практичного Завдання 3	10	26
Ескізування, скетчінг, збір матеріалу для практичного Завдання 5	16	32
Моніторинг ідей і сучасних рішень для практичного Завдання 6	12	-
Повторення матеріалу з композиції – методи стилізації. Для завдання 7.	22	-
Особливості дизайну сучасних етикеток. Форма і розмір. (Завдання 8)	16	42
Вправи з формстормінгу. Дослідження середовища для завдання 9.	14	-
Збір матеріалу і скетчінг для завдання 10.	20	54
Пошук і підготовка матеріалів. Завдання 11	10	-
Дослідження соціально актуальних і важливих тем та виконання ескізів коміксу (Завдання 12)	20	46
Аналіз аналогів та прототипів існуючих конструктивних і графічних рішень для завдання 13.	10	24
Збір матеріалу, вивчення теми та виконання ескізів для практичного Завдання 14	12	32

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відповідно до нормативної бази УКД

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

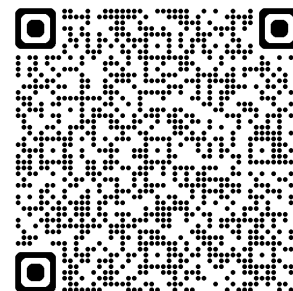
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).¹ “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Нон-фікшн наратив» здобувачі використовують III:

- 1) як інструментарій для генерації відео контенту за темою свого відео есе (якщо не вимагається оригінальна власна зйомка); генерації зображень для ілюстрації презентацій, візуалізації до доповідей, до медійного контенту;*
- 2) для опрацювання великих даних (кількісних та якісних);*
- 3) для транскрибації інтерв'ю;*
- 4) для створення субтитрів та перекладів тексту іншими мовами;*
- 5) для драфт-скриптів;*
- 6) голосовий супровід оригінального відео контенту;*
- 7) очищення звуку, обробка відео та фото матеріалів.*

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом

¹ визначається політика використання III в навчальній дисципліні - дозволе використання

неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).²

Під час вивчення навчальної дисципліни “Нон-фікшн наратив” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни “Формоутворення” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни:

<https://prjctr.com/course> - Проєктор (одна з найвідоміших платформ для навчання дизайну в Україні. Пропонують курси з графічного дизайну, UX/UI дизайну, веб-дизайну та багато іншого)

<https://laba.ua/> - Laba (освітня платформа, що пропонує курси з різних напрямків, включаючи дизайн, маркетинг, менеджмент)

<https://ed-era.com/> - EdEra (платформа, що пропонує онлайн-курси та освітні матеріали з різних дисциплін, включаючи дизайн)

<https://skillup.ua/> -SkillUP (навчальний центр, що пропонує курси з веб-дизайну, графічного дизайну та інших спеціальностей)

Аудиторні заняття з дисципліни «Формоутворення» проходять у формі лекційних і практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того, щоб студент міг отримати вчасну консультацію, адже роботи творчі, а також, щоб виключити можливість плагіату.

Академічна доброчесність, яка є сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності, є базовою в процесі вивчення дисципліни. Дотримання принципів академічної доброчесності допомагає забезпечити чесність, відповідальність та повагу до інтелектуальної власності інших.

Студенти повинні створювати власні роботи і не копіювати роботи інших дизайнерів без дозволу або належного цитування. При використанні зовнішніх ресурсів, таких як зображення, шрифти або інші графічні елементи, необхідно отримати відповідні дозволи або використовувати ресурси, що мають ліцензії на вільне використання. Важливо вказувати авторів та джерела інформації, які були використані в процесі роботи. Це включає текстові матеріали, зображення, ідеї та інші ресурси. Здобувачі мають бути чесними у своїх діях, не використовувати

² визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

недобросовісні методи для отримання кращих результатів, поважати права авторів та інших дизайнерів, не використовувати їхні роботи без дозволу.

Використання AI в творчій роботі допускається на етапі дослідження та пошуку інформації, її систематизації а також на завершальному етапі деяких творчих робіт, наприклад для створення презентаційних зображень чи мокапів. У разі застосування AI у процесі виконання практичного завдання здобувач повинен надати супровідну інформацію: зазначити конкретні програми, плагіни чи нейромережі які використовувалися; яку саме частину роботи згенеровано за допомогою AI. Застосування згенерованих зображень заборонено – такі роботи не розглядаються і не допускаються до оцінювання.

Після завершення кожної практичної роботи чи проєкту відбувається захист студентом своєї роботи та колективне обговорення результатів. При такому підході здобувач розуміє переваги і недоліки у виконання практичних завдань і це впливає на об'єктивність оцінювання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 9 Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.	словесний метод (викладення нового матеріалу); наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань) практичний (виконання завдань допомагає набути практичні навички, розвиває розуміння предмету та відчуття і розуміння матеріалу)	Практичні роботи - захист
ПРН 10 Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі	словесний метод (викладення нового матеріалу); наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань)	Дослідницькі роботи і практичні роботи – захист

ПРН 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	репродуктивний та творчий (репродуктивний спрямований на відтворення учнем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом) проблемно-пошукові (передбачає постановку викладачем перед студентами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей)	Науково-дослідницькі роботи і практичні роботи- захист, екзамен
ПРН 8 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.	наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань) проблемно-пошукові (передбачає постановку викладачем перед студентами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей)	Науково-дослідницькі роботи, практичні роботи, створення презентацій.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної та практичної діяльності студентів передбачене застосування практичні роботи, презентації, майстер-класи.

Діагностика (моніторинг та перевірка) результатів навчання та творчої практичної діяльності здійснюється шляхом виконання студентами:

- Графічних робіт аналітично-дослідницького та пошукового характеру;
- Практичних робіт творчого виконання;
- Написанням анотацій;
- Презентацій та виступів на наукових заходах;
- Підсумкового заліку;
- Підсумкового екзамену (виконання розробки об'єкту графічного дизайну).

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Формоутворення» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації презентацій теоретичного матеріалу та практичних завдань;
- 2) доступ до мережі Інтернет (пошукова система Google, платформа ІІІ, наприклад такі як Gemini);
- 3) індивідуальні інструменти та матеріали студентів;
- 3) програмне забезпечення Adobe (для створення практичних завдань);
- 4) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Формоутворення» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному). Їх відвідуваність здобувачами є добровільною.

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «[Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів](https://ukd.edu.ua/node/1149)», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття)

54-60 – 5 А	Здобувач освіти досконало розуміє теоретичні основи формоутворення, макетування та моделювання, включаючи принципи гармонії та композиції, а також усвідомлює роль принципів формоутворення в дизайні, володіє високими технологічними навичками у виборі матеріалів, комбінує прості форми в складні, розуміє комбінаторику і пластику для досягнення бажаного естетичного та функціонального ефекту дизайн-форм, демонструє вміння правильно застосувати принципи формоутворення в практичних завданнях, креативно підходить до розв'язання завдань, враховує особливості продуктів графічного дизайну, працює творчо
50-53 – 4 В	Здобувач освіти добре розуміє теоретичні аспекти формоутворення, здатний пояснити основні принципи і застосувати їх у практиці, хоча іноді може не повністю охоплювати всі нюанси складних формоутворюючих рішень, виконує завдання з формування об'ємних макетів та макетів до друку з високою точністю, коректно застосовує відповідні формоутворюючі принципи

45-49 -4 C	Студент розуміє основні теоретичні принципи формоутворення, проте часто не може чітко або правильно застосувати їх на практиці, особливо при роботі з більш складним завданням, порушує закони композиції та технологічні особливості створення макетів
40-44 -3 D	Здобувач освіти не розуміє основних принципів формоутворення, має значні труднощі з поясненням навіть базових концепцій, таких як супідрядність елементів, вирівнювання чи використання різних типів ілюстрацій та технічних елементів, допускає суттєві помилки у використанні форм, не демонструє креативності, не враховує специфіку продуктів графічного дизайну, що призводить до неправильного формату макету, некоректності і не функціональності форм продуктів графічного дизайну
35-40 – 3 E	Студент не опанував значну частину практичного та теоретичного матеріалу з формоутворення, не знає його принципів, погано справився з поставленими завданнями або виконав практичну роботу на непрофесійному рівні, робота має вагомі недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо
0-34- 2 F	Студент, не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав завдання

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/залікове завдання)

Бали	Критерії оцінювання
37-40 – 5 A	Залікове завдання виконано повністю на високому рівні та повністю відповідає поставленому завданню. Робота вирізняється чіткою, самостійною та переконливою формотворчою концепцією, цілісністю композиції, пластичною виразністю та образністю. Здобувач грамотно застосовує засоби формоутворення, враховує взаємозв'язок форми, матеріалу, конструкції та простору. Рішення має виразний авторський характер, демонструє самостійність творчого пошуку та якісну технічну реалізацію. Здобувач здатний послідовно презентувати процес формотворчого пошуку та аргументовано обґрунтувати прийняті рішення.
33-36 – 4 B	Здобувач освіти добре розуміє основні принципи формоутворення та особливості їх практичного застосування. Робота відповідає завданню, має продумане композиційне та формотворче рішення. Здобувач демонструє достатню самостійність у пошуку й розвитку форми, однак допускає незначні недоліки у композиції, пластичності форми, конструкції, виборі матеріалу або техніці виконання. Загальна концепція роботи зрозуміла, проте її формотворче рішення може бути недостатньо глибоким, виразним або послідовно розвиненим.

30-32 – 4 C	Здобувач освіти розуміє основні принципи формоутворення та загалом правильно застосовує їх у практичній роботі. Залікове завдання виконано відповідно до поставлених вимог, проте формотворча концепція недостатньо розвинена, а окремі рішення мають формальний характер. Робота містить композиційні, конструктивні або технічні недоліки, взаємозв'язок форми, матеріалу та простору використано не повною мірою. Образність і виразність форми обмежені, авторський характер рішення проявляється недостатньо.
27-29 – 3 D	Здобувач освіти має недостатнє розуміння основних принципів формоутворення та їх практичного застосування. Мінімальні вимоги до залікової роботи виконані, однак рішення переважно репродуктивне, формотворча концепція слабка або нечітка. Композиція недостатньо організована, взаємозв'язок форми, матеріалу, конструкції та простору використаний формально. Образність і авторський характер рішення проявляються слабо. Робота має суттєві композиційні, конструктивні або технічні недоліки.
25-26 – 3 E	Здобувач освіти виконав лише мінімальний обсяг вимог залікового завдання. Робота не має цілісної формотворчої концепції, суттєво порушені вимоги та умови завдання. Формотворче рішення є непослідовним або репродуктивним, композиція недостатньо організована, взаємозв'язок форми, матеріалу, конструкції та простору не опрацьований. Суттєві композиційні, конструктивні та/або технічні помилки негативно впливають на цілісність і сприйняття роботи
0-24 2 F	Залікове завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає встановленим вимогам.

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/екзаменаційне завдання)

Бали	Критерії оцінювання
37-40 – 5 A	Екзаменаційна робота виконана на високому рівні та повністю відповідає завданню. Чітко сформульована формотворча концепція, форма, конструкція, матеріал і спосіб трансформації взаємопов'язані та відповідають функціональному призначенню об'єкта. Трансформація продумана й конструктивно обґрунтована, забезпечує зручність повторного використання та продовження життєвого циклу упаковки. Початкова і трансформована форми мають цілісну формотворчу мову, але кожна повноцінно виконує своє призначення. Макет технічно якісно виконаний, рішення авторське, здобувач може обґрунтувати свій вибір.
33-36 – 4 B	Здобувач освіти розробив зрозумілу та послідовну формотворчу концепцію, проте окремі елементи недостатньо розвивають початкову ідею. Форма, конструкція та спосіб трансформації загалом взаємопов'язані, але мають незначні недоліки. Конструктивне рішення переважно відповідає функціональному призначенню, однак окремі деталі потребують доопрацювання. Трансформація форми загалом вдала, проте недостатньо враховує особливості повторного використання. Макет виконаний якісно, але має незначні технічні або композиційні недоліки.

30-32 – 4 C	Екзаменаційна робота загалом відповідає темі, але формотворча концепція недостатньо опрацьована або має формальний характер. Форма, конструкція та спосіб трансформації загалом відповідають завданню, проте їх взаємозв'язок недостатньо переконливий. Основні конструктивні елементи збережені, але трансформація переважно механічна та недостатньо враховує нову функцію об'єкта. Композиційне та пластичне рішення прийнятне, проте форма недостатньо виразна. Загалом робота виконана якісно, але має помітні конструктивні або технічні недоліки.
27-29 – 3 D	Здобувач в екзаменаційній роботі продемонстрував слабкий зв'язок із соціальною темою, ідея роботи непослідовна, використання шрифтів переважно формальне; відсутня чітка система; є типографічні помилки. Запропоновані носії слабо пристосовані до своїх форматів або середовища використання. композиція недостатньо організована, інформація зчитується складно, недостатня культура виконання, наявні суттєві технічні помилки
25-26 – 3 E	Здобувач освіти продемонстрував слабкий зв'язок із формотворчою концепцією, рішення непослідовне або переважно формальне. Взаємозв'язок форми, конструкції та функції недостатньо опрацьований, трансформація не забезпечує повноцінного повторного використання об'єкта. Форма недостатньо виразна та має суттєві конструктивні недоліки. Композиція недостатньо організована, макет складний у сприйнятті. Недостатня культура виконання, наявні суттєві технічні помилки.
0-24 2 F	Екзаменаційне завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає встановленим вимогам.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Формоутворення» є екзамен, який передбачає виконання розробки об'єкту графічного дизайну.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік чи екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні видання:

1. Городенко Л. Системи верстки QuarkXPress, InDesign. Навчально-методичний комплекс для студентів. Київ, 2006.
2. Документація українською мовою щодо програм Adobe InDesign, Illustrator, PhotoShop тощо на офіційному порталі adobe.com
3. Енциклопедія видавничої справи: навчальний посібник /Ткаченко В., Чеботарьова І., Киричок П., Григорова З. Харків: ХНУРЕ, 2008.
4. Кухар Г.М. Формоутворення в графічному дизайні. Матеріали VII Міжнародного науково-практичного симпозиуму «Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки. Післявоєнна відбудова України». 2023 р. –С. 122 <https://mail.google.com/mail/u/1/#inbox?projector=1>
5. Г.М.Кухар Графічна формалізація об'єкту. Матеріали 5 науково-практичної конференції «Традиції та інновації в графічному дизайні». 2024р. – С. 78.
https://ukd.edu.ua/sites/default/files/2024-05/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%94%D0%98%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%A2%D0%90%20%D0%86%D0%9D%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87.pdf
6. Сава В. Художньо-технічне оформлення книги. Львів, 2003.

7. Скляренко Н., Пасичник О. Макетування: довідник. Київ: Видавництво Олег Філюк, 2015.
8. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям. Київ: ArtHuss, 2023.
9. Шевченко В. Техніка оформлення газетного видання: посібник. Київ, 2003.

Електронні інформаційні ресурси

1. Колекції корисних матеріалів на сайтах *redactor.in.ua*, *ex.ua*
2. Журнал, як вид періодичного видання. *Pidru4niki*: веб-сайт.
URL: https://pidru4niki.com/1248051351403/dokumentoznavstvo/zhurnal_v_id_periodichnogo_vidannya
3. Формоутворення в дизайні. *Учбові матеріали для студентів і школярів*: веб-сайт. URL: <http://um.co.ua/8/8-19/8-196285.html>
4. Модульні сітки в UI: найкращі практики використання. Design Talk: веб-сайт. URL: https://designtalk.club/modulni-sitky-v-ui-najkrashhi-praktyky-vykorystannya/?fbclid=IwAR30HPaP_npO4w8ev9oYiVALwe-GC3taUA97rzWbZd_nT4TSbgn0oED0ILk